

Rhododendron rufum

Villa-alppiruusu

(*RHODODENDRON rufum* Batal, 1891)

alasuku *Hymenanthus*
sektio *Ponticum*
alasektio *Taliensia*

R. rufum Bergianskalla Tukholmassa.

(© [K. Theqvist](#))

Ainavihanta 1,3-6 metriä korkea pyöreähkö pystykasvuinen pensas tai pieni puu. Runko vaalean tai tummanruskea, sileä tai hiukan karvainen.

Lehdet 6,5-11cm x 2,3-5 cm:n pituiset, soikeat, säilyvät pensaassa 2-3 vuotta. Lehtien yläpinta tummanvihreä ja kiiltävä. Lehtien alapinnalla tiheää huopamaista kaksikerroksista ruskeaa tai ruosteen punaista nukkaa, joka uusissa lehdissä on aluksi lähes valkoista.

Kukat kellomaiset, valkoiset tai vaaleanpunaiset. Teriö on 2-3,2 cm pituinen ja halkaisijaltaan 3-4 cm, kukan verholehdet alle 0,5 mm pituiset. Kukan nielu punertava ja terälehdissä joskus punaiset raidat. Kukinta aikaisin keväällä viikkoja ennen lehtien puhkeamista, 6-12 kukkaa /kukinto.

Kotimaa: Kiina, Sichuanin maakunnan pohjoisosat, ja Gansun eteläosat 2400-4000 mmpy vuorten pohjoisrinteillä havumetsissä metsänrajan tietämillä.

Kestävyys: Englanti H5 (kestävä kaikkialla Englannissa + Skandinavian eteläosissa) Ruotsi III (IV), Saksa Winterhart, Suomi Ia (Ib-II ?)

Villa-alppiruusua keräsivät viime vuosisadan alkukymmeninä kuuluisat kasvinmetsästäjät Joseph Rock ja ruotsalaiset Harry Smith ja tri David Hummel ja Ruotsissa näistä keräyksistä kasvatetut pensaat ovat saavuttaneet samanlaiset mittasuhteet kuin kotimaassaan kasvaen hiukan avoimeksi ja harvaoksaiksi puumaisiksi pensaiksi. Ruotsissa laji on osoittanut erittäin hyvää talvenkestävyyttä. Villa-alppiruusu on menestynyt Tukholmassa Bergianskan kasvitieteellisessä puutarhassa jo yli 60 vuotta!

Villa-alppiruusun ongelmana meidän oloissamme on hiukan liian aikainen kukinta, joka usein tarveltyy viimeisissä yöpakkasissa ja siksi lajista saa Euroopassa siementä hyvin harvoin. Kun myös pistokaslisäys on vaikeaa ellei mahdotonta on villa-alppiruusu jäänyt hyvin harvinaiseksi meikäläisissä puutarhoissa.

Kuten muidenkin *Taliensia*-alasektion lajien kohdalla, on villa-alppiruusunkin kasvatus siemenestä kärsivällisyyttä vaativaa puuhaa, lajille tyypillisen lehtien indumentinkin (nukka) sanotaan ilmestyvän vasta kuusivuotiaana.

Kukintaa ei kannattane odottaa ainakaan ensimmäiseen kymmeneen vuoteen. Kukinta ei ehkä kuitenkaan ole pääasia tämän lajin viljelyssä.

Villa-alppiruusun tekee viljelynarvoiseksi sen upea lehvästö ja hyvä talvenkestävyys. Laji on selvinnyt mm. vuosikymmenet Mustilassa, tosin en tiedä kasvaako villa-alppiruusua siellä tällä hetkellä. Laji on kotoisin niin mantereisesta ilmastosta, että se viihtyy meilläkin parhaiten sellaisina talvina, joihin ei osu keskitalven lämpöjaksoja. Villa-alppiruusun pakkasenkesto ilmeisesti purkautuu kevätpuolella hyvin nopeasti ja pensas voi saada

vaurioita, jos lauhan jakson jälkeen tulee nopeasti kovia pakkasia. Villa-alppiruusulle onkin syytä etsiä viileäkö ja ainakin puolivarjoinen kasvupaikka pohjoisrinteessä.

© Osmo Jussila, RHODODENDRONKERHON LAJIESITTELY 2/3-2002